



**HET
KLEINE
LEVEN VAN
NORBERT
JONES**

MARLOES KEMMING

**WINNAAR
COFFEECOMPANY
BOOK AWARD 2015**



ROMAN

MARLOES KEMMING

Het kleine leven
van Norbert Jones



Uitgegeven door Xander Uitgevers BV
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Omslagontwerp: Studio Marlies Visser
Omslagbeeld: Cultura, Image select
Auteursfoto: Bonnita Postma
Zetwerk: Michiel Niesen, ZetProducties

Copyright © 2015 Marloes Kemming & Xander Uitgevers BV, Amsterdam

Eerste druk 2015

ISBN 978 94 0160 472 7 | NUR 301

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te traceren.
Mocht u desondanks menen rechten te kunnen uitoefenen,
dan kunt u contact opnemen met de uitgever.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door
middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor mijn ouders

'I want you always to remember me. Will you remember that I existed, and that I stood next to you here like this?'

– Haruki Murakami, *Norwegian Wood*

PROLOOG

‘Het spijt me vreselijk dat ik u zo laat nog stoor.’

Voor de deur stond een vrouw. Ze had een groene jas aan en droeg rode enkellaarsjes met een hak, best een hoge. Haar halflange krullen hingen los en ze oogde jong, stads. Naast haar zat aangelijnd een kleine hond van onduidelijk ras. ‘U zult wel denken, een wildvreemde die op dit uur nog zomaar aan komt lopen.’

Had ze maar gedaan alsof ze niet thuis was. De gordijnen waren dicht, de lichten waren uit. Niemand had wijzer hoeven worden. Achter zich hoorde ze de televisie de openingsmuziek van hun detective inzetten. Twee glazen port en twee bakjes pinda’s stonden al klaar. Ongeduld bruiste in haar maag.

‘Ik kreeg een e-mail.’ De vrouw rommelde in haar jaszak. ‘Ik weet niet hoe hij mijn adres gevonden heeft, maar hij schreef me een prachtige, of nee, een ongelofelijke brief. Ik kwam kijken of het echt... Of hij echt...’

De vrouw stak bruusk een opgevouwen vel papier naar haar uit. Ze hoorde een gek geluid aan haar keel ontsnappen. De hond trok aan zijn lijn, ook hij wilde weg.

Ze staaide even naar de bezoeker en draaide zich toen zonder de brief aan te nemen om. Het geblaf tegen de dichtslaande deur galmde nog minutenlang door de stille straat.

1

Norbert zwaaide zijn benen over de rand van het bed, langzaam het gewicht opvoerend tot de klauwen in voeten veranderd waren en zijn gewicht konden dragen. Instabiel bleef hij staan en leunde met één hand tegen de muur tot zijn lichaam hem had ingehaald. De andere kant van het bed was al opge maakt, met roze kussens op een spreij van bloemen. Hij zocht steun aan de rand van de kaptafel, aan de stoel in de hoek, aan de deur van de kledingkast. Het leek elke ochtend langer te duren voor zijn lijf besepte dat ze de nacht weer overleefd hadden.

Hij rommelde in zijn kast en pakte een pantalon, een wit t-shirt dat te wijd was volgens Marie, sokken, onderbroek, een overhemd met ruitjes. Hij had acht verschillende kleuren. Ze hadden ze ooit met tien tegelijk in de aanbieding gekocht en het was een prima investering gebleken. Twee hemden waren met de tijd zoekgeraakt of misschien kapotgegaan, maar de andere acht hielden het al twintig jaar vol. Kwaliteit, knikte Norbert tevreden tegen de lege kamer. Zo maakten ze ze niet meer. Nu moesten de jonge mannen elke twee weken een nieuw hemd aanschaffen.

Er kwamen geluiden uit de keuken beneden: het gerinkel van de theepot en het geluid van het gasfornuis dat met een oude, vermoeide zucht aanging. Emma was ongetwijfeld al in bad geweest en had zich aangekleed terwijl hij sliep. Nu maakte ze ontbijt, met meer omhaal dan strikt noodzakelijk was. Ze noemde het 'rommelen', dat door de keuken lopen, dingen oppakken en weer neerzetten, elk voorwerp gebonden aan zijn eigen functie en plek. Emma heerste absoluut over de keuken en de huiskamer terwijl Norberts domein buiten was, in de garage, waar niemand last van hem had. Rommelen betekende in Emma's geval namelijk vooral dingen opruimen, ontbijt maken, stoffen waar geen stof lag en kraakheldere handdoeken op de hand wassen met stijfsel en bleek. 's Middags verruilde Emma rommelen voor zitten, met een boek of de televisie. Soms kwam Marie langs; dan zaten ze samen.

Norbert liet zijn pyjamabroek op de grond vallen, met zijn onderbroek er nog in. Zijn linkerhand steunde zwaar op de deurknop en met zijn andere hand hield hij zijn schone ondergoed omhoog. Hij probeerde zo diep mogelijk te bukken om de instap makkelijker te maken, maar zijn rug vertikte het om mee te werken. Het kledingstuk kwam hierdoor net boven zijn knie te hangen, iets hoger dan hij zijn been kon tillen. Fronsend van concentratie balanceerde Norbert op één been, terwijl hij het andere ruwweg in de richting van het gat mikte. Drie pogingen later was het eindelijk raak. Hij sjarde de stof omhoog. Het tweede been was makkelijker, dat kon iets hoger.

Zwetend van de inspanning liep hij in zijn onderbroek naar de badkamer. Daar poetste hij zijn tanden en deed zonder in de spiegel te kijken dagcrème op. Die crème moest van Marie

en kwam in een donkerblauw potje. Het ritueel voelde gênant, maar er was gelukkig niemand die hem zag. In zijn tijd droegen mannen geen crème of parfum of dat soort nieuwerwetse onzin. Zijn grijze haren kamde hij zorgvuldig opzij met een klein beetje brylcreem op de tanden van een fijne kam. Hij was ooit blond geweest, met dik haar als van een filmster, maar dat was al lang verleden tijd. Gelukkig had hij de kaaklijn nog, bedacht Norbert tevreden terwijl hij zich verder aankleedde, soepeler nu. Hierna nam hij op zijn huisschoenen tree voor tree de trap.

‘Morgen,’ zei Emma. Ze had haar ogen strak op een pan kokend water gericht en accepteerde zijn kus op haar oor. De keukentafel was al gedekt voor twee, met toast en jam en thee die inmiddels te sterk was geworden. Een kannetje melk en twee schijfjes citroen stonden naast de botervloot en over precies twee minuten zouden ze ook een ei krijgen. Norbert ging aan tafel zitten en sloeg de krant open. ‘Ze lanceren een schip morgen, het grootste oorlogsschip dat sinds de Koude Oorlog gebouwd is,’ begon hij hardop voor te lezen. Het zou toch wat zijn om op zo’n schip mee te reizen: rum drinken, stormen trotseren, over de woelige baren varen. Misschien liepen ze zelfs wel averij op en zouden ze met man en muis vergaan, behalve hij en twee kameraden. Zij zouden dan aanspoelen op een eiland met wuivende palmen en witte stranden, waar beeldschone vrouwen bloemkransen om hun nek hingen en... Het ei landde voor hem in een roze dopje. Emma zuchtte terwijl ze ging zitten, een gewoonte die ze beiden ergens in de laatste jaren ontwikkeld hadden. Norbert sloeg de pagina’s om, hardop koppen lezend. Emma stond op voor een lepeltje, daarna voor het zout en toen nog eens om een beetje water te koken om de sterke thee aan te lengen.

De klok sloeg tien uur, de hoogste tijd. Norbert stond op, vouwde de krant terug in zijn oorspronkelijke vorm en schoof zijn stoel naar achteren. Staand at hij de laatste happen van zijn toast, likte het eierlepeltje schoon en dronk het restje thee, dat bitter koud stond te worden. Hij kuste Emma op haar opgeheven wang, een gebaar dat geperfectioneerd was door drieënvijftig jaar huwelijk, en haastte zich zo goed en zo kwaad als dat ging naar de gang. Daar verwisselde hij zijn huisschoenen voor buitenschoenen en nam een sjaal van het haakje. Op het dressoir stond het doosje. Het was niet zwaar en kon makkelijk onder zijn arm geklemd worden. ‘We eten om één uur,’ riep Emma ten overvloede tegen het geluid van de dichtslaande deur.

Norbert volgde het tuinpad tot de stoep en liep het hekje door. De overbuurman stapte net worstelend met twee kinderen en een aktetas in zijn auto, zijn stropdas nog over zijn schouder geslagen. Norbert stak even zijn hand op: een mannen-onderelkaar-gebaar dat moest uitdrukken dat ze klaar waren voor een nieuwe dag in de jungle van zakelijk succes. Een gebaar dat sprak van secretaresses die al klaarstonden met koppen koffie en van assistenten die zijn jas aannamen terwijl hij handtekeningen zette op stapels papieren. Van eindeloze gangen om in ferme tred doorheen te benen, bevelen roepend naar meetrip-pelend personeel.

Even genoot Norbert van het visioen, toen sloeg hij linksaf het pad naar de garage op. Hij draaide zijn sleutel om in het slot en bleef in de deuropening wachten tot het licht reageerde op zijn ruk aan het koord. Hij wist beter dan half blind de ruimte in te stappen en te riskeren om god wist wat te vertrappen.

De tl-buizen zoemden luid en kwamen kreunend tot leven.

Ze werden net als hij oud, filosofeerde Norbert terwijl hij ongeduldig zijn pakje beduimelde. Waar waren de dagen gebleven dat hij geen weet had van zijn eigen lichaam? Dat veters strikken en aankleden routine waren, in plaats van moeizame rituelen? Het was niet zozeer het oud worden op zich waar hij bezwaar tegen had, maar hij had er een hekel aan dat zijn lichaam zich elke dag meer aan hem opdrong met pijntjes en kwalen. Er was geen ontkomen meer aan; het lichaam werd met het jaar opdringeriger en veeleisender. Niet dat de rimpels hem interesseerden, of het dunne haar of de vlekken op zijn huid; die hoorden erbij en na zo veel jaar huwelijk waren de eisen die aan zijn uiterlijk gesteld werden dusdanig afgezwakt dat ze niet langer om aandacht vroegen. Hij kon zelfs leven met de milde, seksloze vriendelijkheid die hij tegenwoordig in de ogen van jonge vrouwen zag wanneer ze met hem praatte. Een blik die duidelijk maakte dat hij geen man meer was, althans niet op die manier. Maar hij miste het heerlijke aan je lijf voorbij kunnen gaan van de jeugd.

De ruimte was nu licht genoeg om voorzichtig naar binnen te schuifelen, tussen de dozen en kratten door naar het bureau van zijn vader, dat ingeklemd tussen de archiefkasten stond. Vanuit dit centrale punt vertakten zich genummerde gangpaden met hoge houten stellingen van vloer tot plafond die vol spullen stonden. Iedere centimeter was benut en het was een magisch gezicht, zijn schatkamer. Waar je ook keek was iets moois te zien, iets van waarde. Met zijn voet schoof hij een stapeltje boeken opzij, voordat hij de bureaustoel naar achter kon ellebogen. De bekleding van bruin leer, gebarsten nu, ademde nog altijd de geur van mijnheren en rook naar sigarenrook, stoffig papier en naar de aardegeur van goede cognac. En in-

middels ook een beetje naar Norbert, hoewel hij zelf nooit een mijnheer geworden was.

Op het groene vilten blad van het bureau begon hij zijn doosje uit te pakken: de krant van gisteren met één veelbelovend artikel, een glas met ingegraveerde beelden van een feest (aan de kleding te zien van begin achttiende eeuw) en de vangst van de week. Norbert lachte en streekte het oranje plastic. Hij had hem onmiddellijk willen hebben en het had hem niets kunnen schelen dat de verkoper een exorbitant bedrag had gevraagd. De herinnering aan zijn nichtjes die met hun moeder onder de dekens van het grote bed lagen, om de beurt kijkend naar de trillende plaatjes, was belangrijker geweest. Voorzichtig tilde hij de viewmaster uit de doos, inclusief vier schijfjes met dia's. Verwachting trilde in zijn buik terwijl hij het eerste kartonnen rondje in het speelgoedapparaat deed. Het hendeltje klikte naar beneden en even zag het zwart voor zijn ogen. Toen kwam het beeld tevoorschijn.

Een meisje met een parasol staat in een tuin vol bloemen. *Klik*. Een hondje loopt de tuin in. *Klik*. Het meisje knuffelt de hond. *Klik*. De hond wordt door twee onguur uitziende mannen in een busje gestopt. *Klik*. Het meisje zit huilend in de tuin, haar blonde hoofd in haar handen. *Klik*. Een straat vol mensen en het meisje dat zoekend rondkijkt. *Klik*. Meer zoeken. *Klik*. Boeven in een gevangenis en een kwispelend dier. *Klik*. Het meisje en de hond zitten in de tuin, zij lacht gelukkig. *Klik*. Zwart.

Norbert haalde weer adem. Hij keek nog eens het hele rondje en daarna nog een keer. Toen legde hij de viewmaster opzij.

De andere schijfjes zou hij vanmiddag bekijken, je moest fijne dingen immers niet overdrijven.

Hij viste de laatste aanwinst uit het nu bijna lege doosje: vier zilverkleurige lepeltjes met in hun handvat schilderijtjes gevangen van een zwaaiende prinses Diana, prins Charles en de nog kleine William en Harry. Norbert rangschikte de theelepels naast elkaar op het groene vilt. Diana in het midden, iets hoger dan de rest, Charles kwam naast haar en de kinderen liet hij in hoeken van veertig graden naar de zijkant uitwaaiëren.

Uit de la van zijn bureau diepte Norbert een doek en zilverpoets op. Hij boende Harry tot hij glom, zorgvuldig de rand vermijdend waar het plastic het zilver raakte, als daar poets tussen kwam kreeg je het er nooit meer uit. Toen waren William en Charles aan de beurt. Diana mocht als laatste, zij was immers de reden dat de andere lepels hier lagen. Ze was mooi geweest destijds, breekbaar bijna en oneindig chic met haar vaalblauwe ogen en blonde haar. Een eindje verderop stond het servies uitgesteld dat ter ere van haar huwelijk ontworpen was en in de archiefkast was een uitpuilende map met artikelen over haar te vinden. Hij had niets met het koningshuis, alleen met Diana.

Moeizaam kwam Norbert nu overeind, nam één voor één de lepels op in een zachte stofdoek en slofte een gangpad in. De kast helde bijna over toen hij zich optrok aan het ijzeren trapje; het gewicht was eigenlijk al jaren niet goed verdeeld. Hij vlijde de lepels in een mandje, stopte ze zorgvuldig in onder de stofdoek en klom weer naar beneden. Nu het glas nog. Dit zette hij tussen het andere servies in de sectie 'conservator kunstnijverheid', zich onderweg vasthoudend aan kratten en dozen om niet om te vallen. Steeds vaker wanneer hij een poos zo aan

zijn bureau gezeten had, verkrampten zijn voeten tot nutteloze objecten en viel het hem zwaar om op gang te komen.

Zijn laatste klusje voor de lunch was de krant van gisteren, die moest in het archief in de krantenkast. In zijn netste handschrift schreef Norbert de datum op de map en nam het corresponderende kaartje vervolgens mee naar het bureau, samen met de vulpen die hij van zijn moeder had gekregen op een van de weinige momenten die ze samen hadden doorgebracht. Ze was trots op hem, had ze gezegd, op de zoon die ging studeren en die in zijn vaders voetsporen zou treden. Ze had hoge verwachtingen van hem gehad en hoewel de realiteit van het zakenleven een einde aan die belofte had gemaakt, koesterde hij het verhaal dat ooit de ronde had gedaan: dat Norbert Jones was voorbestemd tot grootse zaken.

‘Oorlog’ schreef Norbert. ‘Overstroming.’ ‘Brand in een theater ergens in Oost-Europa.’ ‘Benzineprijzen stijgen, lonen dalen, werkeloosheid blijft gelijk.’ Iets over de AEX wat hij niet goed begrepen had, maar toch opschreef, de letters zo klein mogelijk op het steeds voller wordende kaartje priegelend. Norbert schreef verder: er was een gen ontdekt waardoor sommige mensen makkelijker verslaafd raakten dan anderen. Rebellen waren van het noorden naar het zuiden opgerukt, terwijl elders terroristen van zuid naar noord gingen. Er waren op meerdere plekken wapens verhandeld. Een meisje was verkracht en vermoord, niet eens zo heel ver hier vandaan. Haar lichaam was dagen later in een veld gevonden. Het kind was pas zeventien en Norbert had er stiekem een beetje om gehuild. Het werd de komende dagen maximaal twaalf graden, wat koud was voor de tijd van het jaar. De zangeres met de mooiste billen van de

wereld had een prijs gewonnen voor het slechtste album van het jaar. En met voetballen deden de Rangers niet meer mee. Tot slot tekende Norbert zorgvuldig een bolletje in de kantlijn van het laatste artikel: een bioloog uit Exeter had ergens in de Amazone een nieuwe spin ontdekt die geneeskrachtige stoffen bezat. De dame die het dier vond was in de zeventig en een absolute autoriteit op het gebied van arachniden. Ooit zou de spin wellicht kanker kunnen genezen.

Toen het kaartje vol was, wapperde hij het zachtjes heen en weer om de inkt te laten drogen. Norbert trok de bovenste lade van de kaartenbak open, controleerde de datum van gisteren op het referentielabel en stak zijn inhoudsopgave erachter. Met zijn vingers roetsjte hij vervolgens gniffelend heen en weer over de bovenkant van de kaarten, nu één vel dikker, tot hij zijn vinger sneed aan een scherp randje.

Hij deed de lade dicht. Genoeg gespeeld, het was hoog tijd voor zijn inspectieronde. Vandaag waren gangpad vijftien, zestien en zeventien aan de beurt. Met zo veel spullen was het zaak om alles goed in de gaten te houden, want voor je het wist was het stof aan de winnende hand. Of de zilvertisjes of motten of schimmel: de gevaren waren talloos. Norbert bekeek de houten kasten, tilde voorwerpen op en onderzocht ze aan alle kanten. Wanneer hij een mankement vond, schreef hij het op zijn klembord. Reparaties waren voor vrijdag. 'Het skelet moet een beetje olie in zijn scharnieren,' schreef hij. 'Een houtworm heeft de bruidskist ontdekt.' En: 'De zilveren lijstjes met recepten moeten nodig worden ge poetst.'

Norbert draalde even bij een kast. 'Eerste violist' was nog net te lezen op het vervaagde label dat op de kast geprikt zat. Hij

zou vrijdag een nieuw kaartje maken. Met trillende vingers pakte hij een doosje op en draaide aan het zilveren hendeltje. Twee, drie slagen maar. Er klingelden noten, vals geworden door de tijd, hun liedje nog maar net herkenbaar. Ze namen het beeld van een zweefmolen mee, van trappelende voeten ver boven de grond in een zee van lucht. Norberts maag trok even samen. Toen poetste hij het doosje op aan zijn trui en zette het voorzichtig terug. Alles was zoals het zijn moest.